

MISSÄ MUUALLA KUIN VILJELY- PALSTOILLA VOI KASVATTA A RUOKAA?

Tavoite

Monissa Euroopan kaupungeissa on hankalaa löytää vapaata viljelypalstaa ja jonotuslistat ovat pitkiä. Myös paine asuinrakentamiselle on kovaa, ja maankäytössä uudisrakentaminen onkin usein etusijalla palstaviljelyalueisiin nähden.

Kysymys 1: Mistä voi löytää yhteisöviljelylle sopivia vaihtoehtoisia paikkoja kun viheraluevarannot ovat muutenkin niukkoja?

- Voiko kasveja kasvattaa uudentyyppisissä paikoissa?
- Onko mahdollista sijoittaa viljelylaatikoita asfalttipäällysteisiin paikkoihin julkisessa tilassa?
- Mitä muita mahdollisia paikkoja kaupunkiviljelylle voi olla?

Kysymys 2: Kun sopiva paikka on löytynyt, kuinka saada lupa sen käyttämiseen?

Tämä tietolehtinen on osoitettu pääasiassa niille kaupunkilaisille, jotka tahtovat perustaa yhteisöviljelmän, mutta eivät löydä kaupungista vapaata ruokakasvien viljelyyn soveltuvaa maa-aluetta. Lisäksi lehtinen tarjoaa päätöksentekijöille tietoa yhteisöviljelmien mahdollistamisesta uusille alueille.

Kuva 2 - Skip Garden, Lontoo, UK. Kuva: Silvio Caputo

Kuva 3 - Skip Garden, kasvihuone, Lontoo, UK. Kuva: Silvio Caputo

Vinkkejä viljelijöille

Vaihtoehtoja perinteisille viljelyalueille

Yleensä viljelyä harjoitetaan palstoilla ja siirtolapuutarhoissa, jotka on virallisesti osoitettu viljelykäyttöön. Myös muita mahdollisia paikkoja on olemassa:

Päällystetyt alueet: tyhjiä ja hylättyjä pihvoja tai aukioita voidaan muuttaa puutarhoiksi. Mikä tahansa mullalla täytetty muovinen tai puinen laatikko sopii alustaksi. Alustoja voi itse rakentaa (kierrätetystä) puumateriaalista ja kosteuseristyksen avulla tai käyttää valmiita säiliöitä tai lavoja. Liikuteltavia alustoja voi koota paikanpäällä ja tarvittaessa siirtää kokonaan uuteen paikkaan. Tästä johtuen viljelyä voidaan kokeilla monenlaisissa tiloissa.

Katot: Kaikissa kaupungeissa on hyödyntämättömiä tasaisia kattoja. Muutamia asioita on kuitenkin tärkeää huomioida kattoviljelyssä. Katon kuormankeston täytyy olla riittävä viljelylle (multa on painavaa), katolle täytyy olla avoin pääsy, ja kattoviljelmän tulee olla terveys- ja turvallisuussäädösten mukainen. Jos nämä vaatimukset täyttyvät, katot ovat ideaaleja paikkoja puutarhoille.

Koulu- ja sairaalapuutarhat: Näille organisaatioille voi ehdottaa viljelyä ruoantuotannon, koulutuksen ja terapian näkökulmista. Tämä yhteistyö voi tuoda säästöjä koulu- ja sairaalalaitoksille ylläpitokuluissa ja

lisätä piha-alueiden laatua.

Vertikaaliviljely: Mitä tahansa pystypintaa voidaan käyttää viljelyyn. Sopivia alustoja tätä varten on markkinoilla (esim. www.woolypocket.co.uk). Mark Risdill Smith esittelee blogissaan oman kotinsa ulkoseinällä toteuttamaansa ruoan kasvatusprojektia (<http://www.verticalveg.org.uk/my-growing-diary/>).

Esteitä

Kaikki aurinkoiset paikat ovat potentiaalisia viljelylle. Eteen voi kuitenkin tulla monia esteitä:

Maankäytön lupa: Maanomistajalta (kaupungilta) täytyy saada lupa käyttää paikkaa viljelyyn. Vuoropuhelu suunnittelijoiden ja muiden viranomaisten kanssa on tärkeää. Yhteisten hyötyjen esiintuominen neuvotteluissa voi olla eduksi. Ensinnä, paikat ovat usein hylättyjä joutomaita, joiden ottaminen viljelykäyttöön elvyttää ja elävöittää tilaa ilman kaupungin investointeja. Toiseksi, viljely auttaa aktivoimaan kaupunkilaisia, jotka hyötyvät yhteisöllisestä tekemisestä (esim. yksinäiset vanhukset). Kolmanneksi, maanomistus ei tule esteeksi, jos sopimus tehdään väliaikaiseksi. Kun maanomistajan hyödyt on huomioitu neuvotteluprosessissa, on sopimus helpompi saada.

Lisätietoja

Hyödyllisiä linkkejä

Viherkatot:

www.thegreenroofcentre.co.uk/

<http://livingroofs.org/>

www.greenroofguide.co.uk/

Kattopuutarhat:

<http://www.gardeningknowhow.com/special/urban/creating-your-own-rooftop-garden.htm>

http://archives.rooftopgardens.ca/files/howto_EN_FINAL_lowres.pdf

<http://archives.rooftopgardens.ca/index.html%3Fq=en.html>

Kohotetut viljelyalustat:

http://carryongardening.org.uk/files/documents/How%20to%20build%20raised%20beds%20final_Nov08.pdf

<https://www.rhs.org.uk/advice/profile?PID=428>

Itsetehdyt kasvihuoneet:

<http://www.motherearthnews.com/diy/diy-greenhouse-zmaz09onzraw.aspx>

http://garden.org/howtovideos/index.php?page=video004_007

Kuva 4 - Prinzessinnengarten, Berliini, Saksa. Kuva: Silvio Caputo

Kuva 5 - Vertikaaliviljelyä, Lontoo. Lähde: <http://www.verticalveg.org.uk/my-growing-diary/>

Vinkkejä viljelijöille

Väliaikaisuus: Vaikka väliaikaiset sopimukset voivat olla helpompia solmia, ne myös viittaavat siihen, että projekti tulee päättymään muutaman vuoden kuluttua. Onkin tärkeää, että viljelyprojektiin väliaikaisella sopimuksella ryhtyneet luovat alusta alkaen vahvan yhteisön ja tekevät suunnitelman tulevaisuuden varalle. Yhteisö ja projekti voivat jatkaa eloaan sopimuksen rauettua muuttamalla toiseen paikkaan tai muuttamalla projektin luonnetta muuttuvan alueen mukaiseksi. Toisin sanoen projektin ja yhteisön muotoutuminen on yhtä tärkeää kuin itse projekti, ja voi luoda pitkäaikaisia toimintamahdollisuuksia.

Kuva 6 - Makeshiftin kasvihuone - Rooftop Community Garden, Lontoo, UK. Kuva: Silvio Caputo

Viesti päätöksentekijöille

On tärkeää luoda uusia toimintamalleja tilojen väliaikaiskäytön mahdollistamiseksi. Näin on tehty joissain Euroopan kaupungeissa, kuten Berliinissä, ja tuloksena on ollut hylättyjen tilojen huomattava koheneminen ja elävöityminen. Bremenissä viranomaiset ovat toimineet yhteistyössä muiden maanomistajien kanssa ja luoneet kaupunkitilojen väliaikaisen haltuunoton mallin.

Paikallisten viranomaisten kannattaa perehtyä viljelyn kautta tapahtuvan väliaikaisen tai pysyvemmän tilojen haltuunoton hyötyihin. Esimerkiksi julkisten palvelujen tarjoamiseen olevien varojen ollessa tiukoilla tiloja haltuunottaneet yhteisöt pitävät tiloja kunnossa ilman julkisia investointeja.

Paikallisen suunnittelun käytäntöjä ja prosesseja tulisi vauhdittaa esimerkiksi kattojen käyttötavan muutosten mahdollistamiseksi.

Vajaakäytöllä olevia tiloja voitaisiin kartoittaa ja viestiä niiden käyttömahdollisuuksista paikallisille yhteisöille.

Lisätietoja

Hyödyllisiä linkkejä:

www.zzz-bremen.de

Vertikaaliviljely:

<http://www.verticalveg.org.uk/my-growing-diary/>

<http://www.livingwallart.com/category/do-it-yourself/>

DIY vesiviljely:

<http://www.diy-network.com/how-to/outdoors/gardening/how-to-assemble-a-homemade-hydroponic-system>

<http://www.instructables.com/id/DIY-Hydroponics/>

Kuva 7 - Yhteisöviljelmä Tempelhofin lentokentällä, Berliini, Saksa. Kuva: Silvio Caputo

Kuva 8 (vas.) - Kohotettuja viljelyalustoja - Rooftop Community Garden, Lontoo, UK. Kuva: Silvio Caputo

KIRJOITTAJAT

Silvio Caputo, University of Portsmouth

silvio.caputo@port.ac.uk

käännös: Krista Willman, Tampereen yliopisto, krista.willman@uta.fi

INFO SARJA | NUMERO 1 V. SUOMI | E-JULKAISUN PVM: 01.12.2016

COST (European Cooperation in Science and Technology) on Euroopan unionin yhteistyö- ja tutkimusverkostomalli. Sen tavoitteena on mahdollistaa tieteellisiä ja teknologisia läpimurtoja ja johdattaa uudenlaisiin toimintatapoihin ja tuotteisiin sekä osallistua eurooppalaisen tutkimuksen ja innovaatiokehityksen vahvistamiseen.

www.cost.eu

EU:n tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelma Horisontti 2020 tukee COST:ia

Kiitokset

Tämä tietolehtinen perustuu COST Action TU1201 Urban Allotment Gardens in European Cities -verkoston työhön, jota on tukenut COST (European Cooperation in Science and Technology)

www.urbanallotments.eu

Liity mukaan Urban gardens in Europe -ryhmään

<https://www.facebook.com/groups/825421310826607/>